

La primera dona de moltes coses

Dolors Godoy va ser la primera alcaldessa de la transició a Cassà de la Selva i la primera dona professora d'autoescola de les comarques gironines

És l'única mestra d'esperanto de la demarcació i reivindica la seva funció d'idioma d'amistat entre els pobles

Defensa que la dona ha de tenir més pes en l'Església

Dolors Godoy a la llibreria de casa seva, a Cassà, on als baixos hi havia hagut una fàbrica QUIM PUIG.

GEMMA BUSQUETS - CASSÀ DE LA SELVA

Amb sis nets i set besnets, destaca una gran llibertat d'expressió familiar

Ha estudiat teologia i diu que cada dia és més cristiana i menys catòlica, i que el que val és l'evangeli

Desprèn vitalisme, tot i que farà 90 anys al gener, una edat que no aparenta, tant pel tarannà com pel to de la conversa. "He sigut la primera dona de moltes coses." Reivindica el seu paper pioner en el feminisme, de trencar barreres en un món d'homes, de qui va ser la primera alcaldessa de la transició a Cassà de la Selva i la primera professora d'autoescola de les comarques gironines, i l'única –encara en actiu– professora d'esperanto, una llengua que va néixer amb vocació universal i de la qual, lluny de considerar-la "morta", Dolors Godoy en reclama la vigència com a eina de comunicació i missatge fraternal.

L'endemà de l'entrevista, Dolors Godoy anirà a recollir dos premis a Barcelona, un de narrativa i un de poesia. Remarca que des del 2001 té una secció de narrativa a la revista local Llum i Guia. "Escriure és per a mi una necessitat vital; és treure a fora tots els pensaments que tens, negatius i positius", explica sobre la funció terapèutica de l'escriptura i com la majoria dels seus articles tenen aquest component biogràfic. L'any 2012 va publicar Roselles vermelles, basada en la història del seu germà Carles, mort als 20 anys a la batalla de l'Ebre. "Tenia set anys quan va esclatar la guerra; vam ser perseguits per ser catòlics practicants i ens van prendre la casa, el pare va ser empresonat i nosaltres ens vam haver de refugiar en un poble veí". Dolors Godoy recorda la mort del germà com un d'aquells fets que marquen la vida. Les vides familiars són un bon punt de partida per a una novel·la. Lletraferida inquieta, Dolors Godoy volia escriure un llibre sobre Gumersind Vilahur, un oncle del marit que va ser general carlista. Acabada la guerra, es va fer sacerdot claretà, un missioner que va marxar a Xile on va fundar esglésies i convents. Dolors Godoy volia novel·lar la història d'aquest avantpassat però s'ha trobat la barrera que moltes vegades comporta una investigació quan es fa recerca i es demana documentació a fonts externes: no hi ha resposta de l'interlocutor. "Vaig enviar correus electrònics als claretians americans i no m'han contestat."

A un escriptor o aficionat a l'escriptura li ha d'agradar molt llegir, recorda. Té preferència pels clàssics, però també per García Márquez, Saramago i la novel·la negra escandinava, "per a distracció". Ara està llegint Pecat, de l'escriptor Benjamin Black, sobre la Irlanda dels anys cinquanta i el conflicte entre protestants i catòlics. Té una passió per tot el que és Egipte i la seva mitologia, també per la Segona Guerra Mundial i el nazisme; viatjar, el teatre i la música, i va estudiar piano de petita. L'educació va ser fonamental en els primers anys de la seva vida. L'esperanto, de fet, l'hi va ensenyar un amic del pare. Era la petita de quatre germans i l'única nena: "Els pares em van donar suport sempre perquè estudiés", explica Dolors Godoy, que va portar una vida avançada però també privilegiada per a moltes dones de la seva generació: "Quan em vaig casar, amb 25 anys, em penso que no m'havia posat mai a la cuina, sempre m'havia agradat molt llegir i estudiar." Dolors Godoy recorda que va "pujar d'una manera molt liberal" i ho il·lustra amb un record dels setze anys, quan els pares la deixaven anar sola desplaçant-se amb tren fins a Girona si hi havia algun concert que li interessava. La mare de la Dolors Godoy, Maria Rotllens, també va ser pionera quant a formació per a una dona nascuda abans de l'any 1900: "Va anar a la universitat i va estudiar magisteri a Barcelona."

La religió és molt present en la vida de Dolors Godoy. Té la diplomatura de teologia i encara ara estudia a la UdG algun crèdit de la llicenciatura. "Cada dia soc més cristiana i menys catòlica", diu. I ho argumenta amb desacords que té amb la jerarquia eclesiàstica, sobretot en qüestions de la dona i el seu paper en l'Església. Durant la carrera va fer un treball precisament sobre el masclisme a l'Església, "contravenint el que diu l'evangeli, que per mi és el que val", remarca. "Sant Pau va tenir diverses dones que l'ajudaven; després els primers papes van prendre la filosofia dels grecs i van decidir tancar la dona a la cuina i a casa." En el seu treball de fi de curs de teologia, explica Dolors Godoy, va citar sor Juana Inés de la Cruz, la monja

mexicana autora del vers “Hombres necios que acusáis a la mujer sin razón, sin ver que sois la ocasión de lo mismo que culpáis”; li van prohibir escriure de “coses mundanes”, volien que fes com santa Teresa de Jesús i escrivís sobre el misticisme, relata Godoy tot recordant la contesta de la monja mexicana, “que als fogons també es pot tenir inspiració per escriure”. Sobre aquesta nova revolució feminista actual, Dolors Godoy és clara: “No crec en el feminisme de grans discursos, les coses es demostren fent-les.”. I en aquest sentit pensa que “actualment hi ha dones fantàstiques que reivindiquen el lloc que els pertoca”. Hi ha molta feina per fer en aquest camp, quan recorda el protagonisme que tenen les dones en els nous llibres de text de l'ESO: només un 7% dels referents científics, polítics o culturals són dones. I la notícia afegeix que en el 35% dels casos les dones esmentades no hi consten pel seu propi paper, sinó com a “dona de”, “filla de” o “amant”.

Educació sentimental

Vinculada a la parròquia cassanenca, s'encarrega, junt amb el rector, de [Vida Creixent](#), moviment eclesiàstic de seglars. “A Cassà de la Selva ja fa cinc anys que el fem i dona gust, perquè podem dir el que pensem”, explica. L'educació sentimental dels quaranta anys de dictadura encara és un pes en moltes generacions: “La gent de la meua edat, fins i tot més jove, té molts traumes per l'educació que va rebre i té un tabú, no n'ha pogut parlar mai; tot era tan negatiu, tot era pecat i fins i tot havies de demanar permís per la llargària de mànigues, no et podies passar”, recorda. En el seu cas, però, l'educació en un col·legi de monges franceses “van ser els anys més feliços” de la seva vida. Recuperant la presència de la religió catòlica en la seva vida, Dolors Godoy és molt clara: “El que per a mi val és l'evangeli, que és una norma ètica. Els manaments són unes consignes ètiques que tothom hauria de fer sense creure en res.” Recorda el dia que va tenir audiència papal, tota la parafernàlia i el fort desplegament, i va pensar: “Això no és l'evangeli”. I conclou: “Quan l'Església va passar a ser un estat, amb Constantí, allà es va perdre l'essència.”

Sense pèls a la llengua, pensa que les dones haurien de tenir més paper, com fa l'anglicanisme, que les dones poden ser bisbes. “Dic el que penso, i per mi el que val és tenir fe i l'evangeli; si ho féssim, el món seria perfecte.”

Passió esperantista

És esperantista declarada –la seva filla també ho és– i fa un any va guanyar un premi de poesia promogut per l'associació italiana d'esperanto. Dolors Godoy s'apassiona quan parla de l'esperanto i sobretot com internet ha ajudat a expandir el que es podria pensar que és un idioma desaparegut. Des de fa vuit anys, durant el mes de juliol, va a una escola d'estiu d'esperanto a Eslovàquia. Destaca l'arrelament que va tenir a l'Est d'Europa, quan l'esperanto era sinònim de llibertat, d'obertura, de sortir al món per a qui estava reclòs en els règims comunistes. I actualment l'esperanto viu, diu, com a llengua utilitzada en universitats a Polònia, Hongria, Luxemburg i Holanda. Amb set alumnes, explica que l'esperanto és una xarxa per viatjar. “Sempre hi ha un esperantista que et farà de cicerone en un país o t'oferirà un llit.”

L'esperanto, remarca, "és una filosofia de vida" perquè és llengua d'entesa i de germanor i recomanaria que fos assignatura escolar, un crèdit voluntari.

Del seu pas per la política, com a primera alcaldessa de la transició, recorda que per les creences "es va presentar per CiU" en les primeres eleccions. Quatre anys i prou. "Vaig plegar per la família" i relata episodis difícils, de cartes anònimes acusatòries i "molt desagradables". Independent, ho volia ser econòmicament –"Volia ser jo"–, explica, i així va ser quan, després de treure's el carnet de conduir, es va oferir per ser professora d'autoescola, una "època difícil" quan la conciliació familiar era inexistent i havia de compaginar tenir cura dels fills amb l'ajuda de la cunyada, estudiar a Barcelona... "Els homes m'ho van posar difícil", recorda, però els va guanyar en el seu món: amb un to burleta, recorda un examen on s'hi van presentar cinc i ella va ser l'única que va aprovar.

'Roselles vermelles'

És el llibre que va publicar l'any 2012 en què reconstrueix l'experiència, a partir de cartes, fotos i diaris de guerra, del seu germà Carles com a membre del Terç de Requetès de la Mare de Déu de Montserrat, una unitat creada el gener del 1937 dins l'exèrcit franquista, formada per catalans fugitius de la zona republicana sobretot per les seves creences religioses. Carles Godoy va morir a l'Ebre.

Publicat a: El Punt, 28 d'octubre de 2018

Font del document: http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/1492320-la-primera-dona-de-moltes-coses.html?utm_source=email&utm_medium=quiosc&utm_campaign=titulars